

ความเป็นเมืองสีหนุวิลล์: จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรยบนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ

Urbanization of Sihanoukville: From Glory to Decline on the Way Economic City Development

ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์

Silawat chaiwong *

บทคัดย่อ

จากการศึกษาความเป็นเมืองสีหนุวิลล์ จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรยบนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงสีหนุวิลล์ จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรยบนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ ความเป็นเมืองสีหนุวิลล์ และผลกระทบต่อสีหนุวิลล์ จากเมืองที่เต็มไปด้วยความสวยงามของชายหาด เป็นชายทะเลยอดนิยมมากที่สุด และสองข้างทางที่เต็มไปด้วยธรรมชาติ และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับสากลแห่งเดียวของกัมพูชา นอกจากเมืองพระสีหนุจะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับนานาชาติ แห่งเดียวของกัมพูชา ซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและท่าเรือโฮจิมินห์ ของเวียดนาม และยังเชื่อมโยงกับศูนย์กลางท่าเรือนานาชาติ 2 แห่ง คือ สิงคโปร์และฮ่องกง ซึ่งสามารถเอื้อต่อการขนส่งสินค้าไปยังตลาดสหรัฐ สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น กลับกลายเป็นตึกอาคาร โรงงาน โรงแรมระดับ 5 ดาว เกสเฮาส์ คาสิโนร้านอาหาร และซูเปอร์มาร์เกต พร้อมกับสัญลักษณ์ตัวอักษรภาษาจีน เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงนักลงทุนชาวจีน ในการเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาพื้นที่เป็นอย่างมาก จนกระทั่งนักลงทุนชาวจีนได้ทิ้งร้างปล่อยการก่อสร้างหลายร้อยแห่ง ทำให้ความเจริญเติบโตของเมือง

* อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

Email: silawatchaiwong30@gmail.com

สีหนุวิลล์เกิดการชะงักลง เป็นบทเรียนสะท้อนถึงปัญหาของประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป โดยเฉพาะสีหนุวิลล์ที่เติบโตขึ้นมาได้ด้วยการพึ่งพาอุตสาหกรรมสีเทา คาสีโนจากการลงทุนต่างชาติ ภายใต้อำนาจของรัฐบาลกัมพูชาที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมใหม่ ด้วยการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ กลายเป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความสำคัญ ภายใต้รูปธรรมของโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ปรากฏตัวได้อย่างเด่นชัด ซึ่งกัมพูชาหวังว่าจะสร้างรายได้ให้แก่คนกัมพูชา แต่กลับไม่ได้เป็นเช่นนั้น กลับกลายเป็นการรูดิบของนักลงทุนจีนที่คุกคามวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของชาวกัมพูชามากเสียเอง ผลประโยชน์ในการพัฒนาสีหนุวิลล์เป็นไปเพื่อผู้ประกอบการธุรกิจต่างชาติมากกว่าที่จะจัดสรรให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้นการวางแผนจัดการพื้นที่เมือง อย่างเหมาะสมนับเป็นอีกหนึ่งมิติที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเมืองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรให้ดีขึ้น ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชน การเงิน การคลัง และการพัฒนาพื้นที่แบบมุ่งสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความเป็นเมือง, เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์, การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ

Abstract

The study of Urbanization of Sihanoukville: from glory to decline on the way economic city development aims to study the changes in Sihanoukville in terms of economic development and its impact. Sihanoukville is a major tourist city and home to an international deep-sea port. Cambodia's only It is located halfway between the Gulf of Thailand coastline and Vietnam's Ho Chi Minh Port. It also connects to two international port hubs, Singapore and Hong Kong as well as facilitate shipments to the US, EU, China, and Japanese markets. After the economic development of the city, it has changed from a city full of beautiful beaches, which are popular beaches and nature-filled roads, to buildings, factories, 5-star hotels, guesthouses, casinos, restaurants and zoos, supermarkets with lots of Chinese character symbols. These changes show that Chinese investors have played a huge role in the development of the area. Later, after Chinese investors abandoned the

construction of hundreds of buildings causing the growth of Sihanoukville to slow down. This reflects the problem of developing countries relying too much on foreign investment. Sihanoukville thrives with its dependence on the gray industry and casinos from foreign investment. The Cambodian government focuses on developing the country's economy in driving the neoliberal economy by accelerating economic development to become an important strategy under the special economic zone development project that appears prominently. Cambodia hopes to generate income for Cambodians but it has become an invasion by Chinese investors that threatens the livelihoods and economies of Cambodians. Moreover, the benefits of the development of Sihanoukville go to foreign entrepreneurs rather than local ones. Therefore, planning to manage the urban area is another important dimension in the urban development process and improving the quality of life of the population under the potential of the area including public participation finance and sustainable development of the area.

Key words: Urbanity, Sihanoukville Special Economic Zone, Economic City Development

1. บทนำ

จังหวัดพระสีหนุเป็นอีกเมืองหนึ่งของกัมพูชาที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด โดยเป็นจังหวัดที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ และในจำนวนธุรกิจทั้งหมดที่เข้ามาลงทุนในจังหวัดพระสีหนุในเวลานี้ กว่าร้อยละ 90 เป็นธุรกิจของนักลงทุนชาวจีน ปัจจุบันในทุกพื้นที่ของจังหวัดพระสีหนุพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีการเข้ามาลงทุนในหลากหลายกลุ่มธุรกิจจากนักลงทุนต่างชาติ อาทิ โรงงาน โรงแรมระดับ 5 ดาว เกสเฮาส์ คาสิโนร้านอาหาร และซูเปอร์มาร์เกต เป็นต้น สีหนุวิลล์ จึงได้รับการขนานนามว่าเป็น เส้นเงิน แห่งกัมพูชา หรือมาเก่าแห่งกัมพูชา แต่เดิม ที่นี่เป็นเมืองชายทะเลยอดนิยมมากที่สุดของประเทศกัมพูชา และเป็นเมืองเอกของจังหวัดพระสีหนุ อยู่ห่างจากกรุงพนมเปญ ไปทางตะวันตกเฉียงใต้ 246 กิโลเมตร โดยเมืองท่าแห่งนี้แต่เดิมชื่อว่า “กัมปงโซม (Kampong Soam/Som)” ซึ่งมีความหมายว่า “เมืองที่ติดน้ำ” แต่หากแปลความหมายตรงตัวตามภาษาสันสกฤต

จะแปลว่า “ท่าเรือแห่งดวงจันทร์” หรือ “ท่าเรือของพระอิศวร” ในภาษาบาลี เนื่องจาก Som มาจากคำว่า โสมะ (Soma) ซึ่งเป็นน้ำ ที่มาจากต้นโสมของอินเดียหรือน้ำ โสมสังเวद्यบูชาพระจันทร์หรือเทพ นอกจากนั้นพระจันทร์ก็ไปพ้องกับชื่อของพระอิศวร ในภาษาบาลี เมื่อมีการยกสถานะขึ้นเป็นจังหวัดในปี 2008 จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่ เป็น “สีหนุวิลล์” เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระนโรดมสีหนุ (โพสตุทุเคย, 2557) ซึ่งสีหนุวิลล์เป็นเมืองตากอากาศชายทะเลอันดับหนึ่งของประเทศ และเป็นที่ตั้ง ของท่าเรือน้ำลึกกระดับสากลแห่งเดียวของกัมพูชา นอกจากเมืองพระสีหนุจะเป็นเมือง ท่องเที่ยวที่สำคัญแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับนานาชาติ แห่งเดียวของกัมพูชา ซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและท่าเรือโฮจิมินห์ ของเวียดนาม และยัง เชื่อมโยงกับศูนย์กลางท่าเรือนานาชาติ 2 แห่ง คือ สิงคโปร์และฮ่องกง ซึ่งสามารถเอื้อ ต่อการขนส่งสินค้าไปยังตลาดสหรัฐ สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น อีกด้วย (สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2559) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและเป็นเมืองที่ เป็นจุดทำเลที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถเชื่อมโยงการค้า การท่องเที่ยวได้อย่าง หลากหลาย ทำให้นับตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา สีหนุวิลล์ ถูกจัดให้กลายเป็นเขต เศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นโซนความร่วมมือด้านการค้าและเศรษฐกิจกับต่างชาติ โดย รัฐบาลกัมพูชาออกแบบนโยบายมาเพื่อเอื้อให้ต่างชาติเข้ามาทำการลงทุน สร้าง เศรษฐกิจให้เจริญเติบโต สนับสนุนเรื่องโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และท่าเรือ จัดหา แรงงานราคาถูก ทั้งที่พัก คอนโด โรงแรม คาสีโน ร้านอาหาร รีสอร์ท ตั้งขึ้นอย่าง มากมายทั่วเมืองสีหนุ ซึ่งเป็นเมืองท่าที่มีความสำคัญของประเทศกัมพูชา และเป็น เป้าหมายใหม่ในการพัฒนาของรัฐบาลกัมพูชาผ่านแผนการพัฒนา Sihanoukville 2030 เพื่อส่งเสริมให้สีหนุวิลล์ เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งด้านการ คมนาคม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ควบคู่กับการยกระดับรายได้ของประชากรให้หลุด พ้นจากการเป็นประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำ ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายของรัฐบาล ใน การเปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้อย่างเสรี

สีหนุวิลล์ จึงเป็นหนึ่งในพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญที่มีนักลงทุนจากประเทศจีน เป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ และจะเชื่อมต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านโครงการ Belt and Road Initiative ของจีนนักลงทุนชาวจีนได้เข้ามามีบทบาทด้านการลงทุนในสีหนุ วิลล์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง ได้แก่ การสัมปทานธุรกิจทั้งภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการกว้านซื้อพื้นที่เพาะปลูก ประกอบธุรกิจโรงแรม คาสีโน และท่าเรือ ส่วนในทางอ้อม ได้แก่ การให้กู้ยืมเงินและให้เงินช่วยเหลือในการสร้าง โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การขยายถนน การสร้างรถไฟความเร็วสูงเชื่อมระหว่าง

ภูมิภาค เป็นต้น (สมลักษณ์ ศรีราม, และ อุดมพร อีระวิริยะกุล, 2564) ซึ่งการลงทุนเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาของสีหนุวิลล์ในระยะยาว

ทว่า ในเวลานี้ สีหนุวิลล์ กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เมื่อทุนจีนเริ่มถอนการลงทุน อาคาร ก่อสร้างต่างๆ เริ่มทิ้งร้าง ไม่มีการสานต่อจากนักลงทุน จำนวนนับพันแห่ง ต้องกลายเป็นโครงการที่สร้างไม่แล้วเสร็จ การเติบโตและซบเซาลงของสีหนุวิลล์ เป็นภาพสะท้อนปัญหาของประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป โดยเฉพาะสีหนุวิลล์ที่เติบโตขึ้นมาได้ด้วยการพึ่งพาอุตสาหกรรมกาสีโน แต่แล้วธุรกิจที่กำลังเติบโตกลับหยุดชะงัก เมื่อเดือนสิงหาคม 2019 รัฐบาลกัมพูชาที่ได้รับแรงกดดันจากรัฐบาลปักกิ่งให้ควบคุมอาชญากรรมและเงินที่ผิดกฎหมายที่หมุนเวียนอย่างมหาศาลในสีหนุวิลล์ มีคำสั่งห้ามเล่นการพนันออนไลน์ ผู้คนในอุตสาหกรรมนี้ตกงานเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 โรคระบาดที่ปิดกั้นการเดินทาง ทำให้โลกทั้งโลกและสถานการณ์ในสีหนุวิลล์ เลวร้ายลงไปอีก อาคารสำนักงานที่ว่างลง จากบริษัทพนันออนไลน์ต้องปิดตัวลง เปลี่ยนไปเป็นฐานปฏิบัติการของแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ที่หลอกลวงคนไปทั่วโลก และเป็นอีกหนึ่งแหล่งดึงดูดแรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ประเทศ เว็บไซต์นิกเคอิของญี่ปุ่น รายงานว่าเวลานี้ สีหนุวิลล์มีอาคารที่สร้างไม่เสร็จจำนวนมากถึง 1,155 แห่ง โดยการก่อสร้างในโครงการเหล่านี้ส่วนใหญ่ถูกระงับลงแล้ว ขณะที่ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสีหนุวิลล์ หลังจากการขยายตัวยุติลงก็คือการก่อสร้างถนน ทางเท้า และระบบระบายน้ำใหม่ ที่รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่หลังจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมาทำลายโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ของเมืองลงเกือบทั้งหมด (มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์, 2565)

หลังจากที่นักลงทุนต่างชาติพากันทิ้งเมืองไป ทิ้งไว้ซึ่งตึกรามบ้านช่อง อาคารมากมายที่สร้างไม่เสร็จ และหวังเพียงว่านักลงทุนรายใหม่จะกลับมาเพื่อฟื้นฟูเมืองแห่งนี้ แต่ถึงอย่างไรรัฐบาลกัมพูชาได้มอบหมายให้สถาบันการวางผังเมืองและการออกแบบของเงินจีน ดำเนินการตามแผนแม่บท เพื่อเปลี่ยนเมืองให้กลายเป็น "ศูนย์กลางการค้า บริการ และโลจิสติกส์" แต่ในทางปฏิบัติระดับท้องถิ่น กลับมีผลเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับโครงการที่หยุดชะงักหลายร้อยโครงการ ส่วนหน่วยงานระดับจังหวัดต่างก็ล้มเหลวในการดำเนินงานตามแผน (Nikkei asia, 2565)

2. ผลกระทบต่อสีหนุวิลล์

จากการที่ สี จิ้น ผิง ประธานาธิบดีจีน ผลักดันโครงการ OBOR เส้นทางการค้าระหว่างประเทศสายสำคัญเส้นทางหนึ่งของเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเมืองอันเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียวของประเทศกัมพูชาก็ตั้งอยู่บนเส้นทางดังกล่าว ทั้งรัฐบาลจีนและกัมพูชาก็ต่างมองตรงกันว่านี่คือ เมืองยุทธศาสตร์บนเส้นทาง OBOR ส่งผลให้รัฐบาลและเอกชนจากจีน นำเงินมาลงทุนในสีหนุวิลล์จำนวนมาก โดยเฉพาะโครงการคาสิโน คอนโดมิเนียม และโครงสร้างพื้นฐาน จังหวัดสีหนุวิลล์ ได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว หลังการเข้ามาของนักท่องเที่ยวและนักลงทุนจีนจำนวนมาก ตามรอยความสัมพันธ์ทางการเมืองที่แน่นแฟ้นขึ้นระหว่างจีนและกัมพูชา จนถึงกับมีคำเรียกขานว่า เป็นจังหวัดหนึ่งของจีน เลยทีเดียว เพราะ ก่อนหน้านี้นี้เป็นเมืองที่เงียบสงบ สองข้างทางมีต้นไม้ใหญ่ร่มเย็น แต่ปัจจุบันกลับกลายเป็นตึก เป็นอาคารที่ใหญ่โตโอโถงทั้งหมดนั้นล้วนเป็นคาสิโนและโรงแรม ถนนเดิมโดนเลาะออก กลายเป็นถนนใหม่ มองไปรอบๆ ตัวอาคารจะเห็นแต่ตัวอักษรจีน คล้ายการประกาศศักราช ยิ่งไปกว่านั้นการลงทุนของจีนในพื้นที่ชายทะเลส่งผลกระทบในด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมอีกประการหนึ่งด้วย การลงทุนของจีนในพื้นที่ชายทะเลกัมพูชาโดยเฉพาะการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน รีสอร์ตขนาดใหญ่ และเขตอุตสาหกรรม ซึ่งใช้พื้นที่จำนวนมากและกินพื้นที่เข้าไปในเขตป่าธรรมชาติ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ชายฝั่งทะเลกัมพูชา(สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ, 2562)

ผลกระทบในเชิงมิติสิ่งแวดล้อม

พบว่า ผลกระทบด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในเชิงบวก มีทั้งการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้คงอยู่ และอาจนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างจริงจัง รวมไปถึงการปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ การใช้ที่ดินและพื้นที่ว่างเปล่าอย่างคุ้มค่า มีความเจริญเติบโต แต่ในทางกลับกัน ผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นมีตั้งแต่การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ จากการตัดแปลงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคสาธารณูปการ รวมถึง ปัญหามลพิษจากกิจกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไปจนถึงการพัฒนาปรับเปลี่ยนโครงสร้างและสัณฐานของเมืองจนทำให้เมืองสูญเสียเอกลักษณ์ที่มีมาแต่เดิม (อภิญญา ตะวันออก, 2565)

ผลกระทบในเชิงมิติเศรษฐกิจ

พบว่า ผลกระทบเชิงบวกในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โอกาสการจ้างงานที่เพิ่มสูงขึ้น สำหรับคนในท้องถิ่น การเข้ามาลงทุนของจีนโดยเฉพาะการลงทุนในภาคการท่องเที่ยว ทำให้คนจีน ได้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ชายทะเลของกัมพูชามากขึ้น ทั้งเจ้าของธุรกิจ พนักงาน และนักท่องเที่ยว ทำให้ชาวกัมพูชาทำอาชีพค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคให้แก่คนจีน สร้างรายได้จากกิจกรรมและธุรกิจท่องเที่ยว รายได้เหล่านี้ก็นำกลับมาใช้ในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ส่วนผลกระทบเชิงลบ แนวนอนว่ามีรายได้เข้าในเมืองเป็นจำนวนมาก ค่าครองชีพก็สูงขึ้น จากการปรับตัวของสินค้าและบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นอาจได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มทุน การรั่วไหลของเงิน สืบเนื่องจากวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการให้บริการการท่องเที่ยว ราคาที่ดินสูงขึ้นจน สร้างแรงกดดันให้กับคนในท้องถิ่นต้องละทิ้งถิ่นฐานเดิมไปอยู่ที่อื่น หรือต้องปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัยเพื่อ รองรับการลงทุน สูญเสียตัวตนและชาติความเป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่พุ่งสูงขึ้น จนคนท้องถิ่นมีอาจเอื้อมถึง รัฐบาลกัมพูชายังยึดที่ดินของคนในพื้นที่ แล้วปล่อยขายหรือให้นักลงทุนจีนเช่า โดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมายที่ดิน ซึ่งให้สิทธิรัฐในการครอบครองและจัดการที่ดิน ทำให้คนที่อาศัยในชุมชนดั้งเดิมแห่งนี้มีสถานะเป็นเพียงผู้อยู่อาศัย ไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินตามกฎหมาย (DB GMS Secretariat Director, 2007)

ผลกระทบในเชิงมิติสังคมวัฒนธรรม

พบว่า ผลกระทบเชิงบวกที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ การอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ในทางกลับกัน ผลกระทบเชิงลบมักเกิดขึ้นจากความวุ่นวายอันเนื่องมาจากชาวต่างชาติเข้าไปในพื้นที่ก่อให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามากลืนวัฒนธรรมดั้งเดิมให้หายไป นอกจากนี้โครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนไปสู่การมุ่งหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น ความสัมพันธ์ในรูปแบบครอบครัวและเครือญาติก็หายไป เกิดการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้นส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมโดยรวม

3. "ความเป็นเมือง"

สามารถนิยามหรือให้คำจำกัดความได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะใช้มุมมองใดหรือข้อมูลอะไรมาอธิบาย เช่น การแบ่งแยกเมืองกับชนบท ตามเขตการปกครองหรือความหนาแน่นของประชากร การเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต/บริบทสังคม/

วัฒนธรรม/โครงสร้างทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามก็สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายและโอกาสใหม่ๆ ทางธุรกิจและอาชีพที่มาพร้อมกับการขยายตัวของความเป็นเมืองทั้งสิ้น

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง (2551) ได้กล่าวว่า คำจำกัด ความของเมืองและการระบุว่าบริเวณใดเป็นเมืองนั้น ทำได้หลายวิธี แต่ที่ถือเป็นหลักสากลในการปฏิบัติมีอยู่ 4 วิธีการ คือ การนิยามโดยใช้จำนวนประชากร การนิยามโดยใช้ความหนาแน่น การนิยามโดยใช้กฎหมายและการบริหาร และการนิยามโดยใช้บทบาทของเมือง เช่น การเป็นเมืองท่องเที่ยว เมืองอุตสาหกรรม เป็นต้น

Ernesto M. Pernia (1991) ได้กล่าวถึง ความเป็นเมืองไว้ว่า ถึงแม้ในระยะเวลาที่ผ่านมาจะใช้เกณฑ์การวัดรายได้ประชาชาติรวม (gross national product : GNP) มาแสดงลักษณะของกระบวนการเกิดเป็นเมืองกันอย่างแพร่หลายแต่ได้เป็นที่ยอมรับกันว่า มาตราวัดดังกล่าวไม่อาจจะพิจารณาให้ความหมายที่ชัดเจนได้จึงได้เกิดแนวความคิดใหม่ในการวัดกระบวนการเกิดเป็นเมืองที่เกี่ยวกับการสามารถตอบสนองในความจำเป็นพื้นฐาน (Basic needs) และการให้บริการด้านสาธารณะ (Public Services) ได้แก่ การมีบ้านอยู่อาศัยอย่างพอเพียงของประชาชน การมีระบบประปา และระบบสุขาภิบาลที่เหมาะสมเพียงพอ การมีระบบเก็บขยะและกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

สุนันทา สุวรรณโณดม (2554) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของเมืองไว้ว่า ในเชิงนิเวศวิทยานั้น เมือง ประกอบด้วยย่านสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์กลางเมือง ศูนย์กลางเมืองเป็นจุดรวมของการคมนาคมในเมืองทั้งหมดเป็นที่ซึ่งราคาที่ดินสูงมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างสูงสุด ธุรกิจในเขตใจกลางเมืองเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญ ความเจริญเติบโตของศูนย์กลางเมืองจะเป็นคลื่นกระทบ ทำให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินประเภทอื่น และเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เขตเมืองต้องขยายออกไป

2. ย่านธุรกิจการค้า เป็นเขตใจกลางเมือง เป็นศูนย์รวมธุรกิจการค้าแห่งใหม่สำหรับย่านธุรกิจที่เกิดขึ้นรอบนอก หรือบริเวณอื่นที่ไกลจากศูนย์กลางเมือง จะกระจายไปตามที่อยู่อาศัยถนน ตามทางแยก และที่อื่นๆ

3. ย่านอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นย่านอุตสาหกรรมที่มีการวางแผนระยะยาวในด้านต่างๆ เช่น การขนส่ง การป้องกันวัตถุระเบิด ตลาด ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของเมืองไม่ได้รับอันตรายอันเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม

4. เขตที่อยู่อาศัย การใช้ที่ดินเพื่อที่อาศัยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับประชากรที่อยู่อาศัยในเมือง เมื่ออัตราการเพิ่มของประชาชนมากขึ้น การใช้ที่ดินเพื่ออยู่

อาศัยจะขยายออกไปสู่บริเวณชานเมือง ทั้งนี้ เพราะบริเวณชานเมืองมีที่ดินราคาถูกกว่าในเขตเมือง นอกจากนี้ ยังสามารถเดินทางมาทำงานในเขตเมืองได้โดยไม่ต้องพักค้างอยู่ในเมือง

5. เขตชานเมือง และบริเวณดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการรองรับอัตราการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วของเมืองจึงมีผลให้เกิดการขยายตัวทั้งทางธุรกิจอุตสาหกรรมและการใช้ที่ดิน สำหรับที่อยู่อาศัย

6. การใช้ดินเพื่อกิจการขนส่งและการคมนาคม เส้นทางคมนาคมและการขนส่งเป็นสิ่งสำคัญของเมือง ถ้าปราศจากเส้นทางคมนาคมและการขนส่งก็จะเป็นการเคลื่อนไหวในเขตเมือง ดังนั้นถนนจึงมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของเมือง

กาญจณี พลจันทร์ (2555) ได้มีการศึกษาผลของการขยายตัวของเมือง จะทำให้เมืองมีขนาดเปลี่ยนไป จำนวนประชากรในเมืองจะมากขึ้น จำนวนกิจกรรมในเมืองมีมากขึ้น รายได้ในเมืองก็สูงขึ้น ด้วยว่ายิ่งเมืองขยายตัวมากขึ้นเท่าใด จะมีการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองเช่น การศึกษา บริการด้านความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การบริการอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งต้นทุนสิ่งเหล่านี้ จะสูงขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อการบริการดังกล่าว ขยายตัวไม่ทันกับขนาดของเมืองก็จะทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น การแออัดคับคั่งของการจราจร สภาพแวดล้อม เป็นพิษ และปัญหาทางด้านการคลังที่แก้ไขได้ยาก และ ได้แสดงความคิดเห็นว่า เมืองที่ขยายตัวมากขึ้นจะพึ่งพาตลาดภายในเมืองน้อยลง และพึ่งตลาดภายนอกเมืองมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของสาขาบริการจะมีบทบาท มากกว่าสาขาอุตสาหกรรมต่างๆ โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐบาล จัดสร้างและงานสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น

ดังนั้น ความเป็นเมือง หมายถึง พื้นที่หนึ่ง ซึ่งเป็นที่รวมกลุ่มตั้งถิ่นฐานของประชากรมารวมกัน เป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและหนาแน่นกว่าพื้นที่อื่นในบริเวณโดยรอบ โดยมีสิ่งปลูกสร้างถาวร สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณูปโภคที่เพียบพร้อมเพื่อรองรับความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่ มีวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไปจากชนบท และการประกอบอาชีพส่วนมากเป็นการประกอบอาชีพที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม การเป็นเมืองท่องเที่ยว เมืองอุตสาหกรรม

Urbanization หรือความเป็นเมือง เป็นหนึ่งใน แนวโน้มสำคัญ (Megatrends) ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน แนวคิดความเป็นเมืองถือว่ามีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการวางระบบเมืองให้สมดุล สังเกตได้จากเมืองในประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิประเทศเยอรมนีที่มีโครงสร้างระบบเมืองค่อนข้างสมดุลและแตกต่างจากของ

ไทยโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้ แนวทางพัฒนาเมืองที่ต่างกันในอดีตมีส่วนก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเท่าเทียมในสังคมที่แตกต่างกันด้วย อย่างไรก็ตามความเป็นเมืองของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วได้พัฒนามาจนถึงจุดเต็มทีและอาจส่งผลดีทางเศรษฐกิจไม่มากนัก ดังนั้น เมืองในประเทศกำลังพัฒนา จึงมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทต่อเศรษฐกิจโลกมากขึ้น จากการพัฒนาเมืองให้เป็นประเทศที่พัฒนาที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน

ด้วยเหตุดังกล่าว การวางแผนจัดการพื้นที่เมือง (Zoning) อย่างเหมาะสมนับเป็นอีกหนึ่งมิติที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเมืองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากร ซึ่งหากขาดการวางแผนดังกล่าวอย่างเหมาะสมในภาวะที่เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วแล้ว กลับจะยิ่งทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมรุนแรงมากขึ้น ส่วนหนึ่งเพราะความแออัดมักส่งผลให้ผู้คนเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจในเมืองได้ยากขึ้น เช่นเดียวกับ จังหวัดพระสีหนุหรือสีหนุวิลล์ (เดิมชื่อจังหวัด กัมปงโสม) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศกัมพูชา อยู่ห่างกรุงพนมเปญเป็นระยะทางประมาณ 246 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับจังหวัดเกาะกงทางทิศเหนือ ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดกัมปอต ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดกัมปงสปีอและทิศใต้ติดกับอ่าวไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 2,536 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น 4 อำเภอประกอบด้วย กรุงพระสีหนุ (Preah Sihanouk Municipality) ไพรนบ (Prey Nob) สตึงหา (Stueng Hav) และกัมปงลีลา (Kampong Seila) โดยได้รับการยกสถานะขึ้นเป็นจังหวัดเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 2008 จังหวัดสีหนุวิลล์ (Sihanoukville) ถือเป็นเมืองที่เพิ่งเกิดใหม่และไม่ได้มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเหมือนกับหลายเมืองในประเทศกัมพูชา เช่น กรุงพนมเปญพระตะบอง และเมืองเสียมเรียบ เป็นต้น โดยจังหวัดสีหนุวิลล์ เพิ่งถูกจัดสร้างขึ้นพร้อมกับการจัดสร้างท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์ (Sihanoukville Autonomous Port) ในช่วงค.ศ.1955 เพื่อใช้เป็นท่าเรือหลักในการส่งออกทางทะเลของประเทศ หลังจากการก่อสร้างท่าเรือแล้วเสร็จ ท่าเรือดังกล่าวได้ถูกใช้ในการขนส่งสินค้าต่างๆ รวมถึงน้ำมันเพื่อส่งออกทางทะเลไปยังประเทศต่างๆ ส่งผลทำให้เมืองสีหนุวิลล์ เริ่มขยายตัวตามการเติบโตทางเศรษฐกิจ และในปัจจุบันเมืองดังกล่าว กลายเป็นแหล่งการค้า การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ รวมถึงการผลิตสินค้าเอง (Bunleng, 2008) ทำให้สีหนุวิลล์จากเมืองที่แสนสงบ กลับกลายเป็นมาเก๊าของนักท่องเที่ยวที่ต่างเข้ามาทำธุรกิจสีเทาจำนวนมาก ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยหลังสงครามกลางเมืองที่ดำเนินการมาอย่างยาวนานได้สิ้นสุดลง กัมพูชาฟื้นฟูสภาพบ้านเมืองเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน จนทำให้กัมพูชาสามารถขยับเข้าสู่ประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับต่ำในปี 2015 ด้วยการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มการลงทุนภาคเอกชน ปฏิรูป

การค้าอย่างเสรี แต่ด้วยการลงทุนมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จำเป็นต้องพึ่งพาเงินทุนและเทคโนโลยี จากต่างชาติ ทำให้การขยายตัวของเมืองสีหนุวิลล์ เป็นไปอย่างก้าวกระโดด เน้นไปด้านอุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอ ชี้ให้เห็นว่า 2018 มียอดขอใบอนุญาตประกอบกิจการค้าสินเพิ่มขึ้นมากถึง 53% และมากกว่า 88 แห่ง (The standard, 2565) ก่อให้เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว และนักเสี่ยงโชคเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดรายได้เข้ามาเป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่รายได้ล้นแล้วตกอยู่กับกลุ่มนายทุนหาใช้คนในชุมชนหรือในพื้นที่ไม่ ทำให้ประชาชนยังคงมีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่ เดือดร้อนไม่มีที่ประกอบอาชีพ ที่ทำมาหากินก็ขายให้นักลงทุน จากภาคเกษตรกรรม มาสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างเต็มตัว เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม นี่คือ ผลพวงของการขยายตัวของความเป็นเมือง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ อิศาสวัสดิ์ (2555) ได้ศึกษาถึงพัฒนาการของการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงอาชีพของ ชาวอีสานในชุมชนชนานเมืองหลัก สามารถสรุปได้ว่านโยบายการเพิ่มพลเมืองของรัฐบาลในช่วง สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้เกิดการใช้ พื้นที่เพิ่มมากขึ้นโดยระยะแรกเป็นการใช้พื้นที่เพื่อเกษตรกรรม ต่อมาให้ปีพ.ศ.2503 สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้พัฒนาให้เมืองขอนแก่นเป็น เมืองหลักโดยให้มีการตั้งหน่วยงานราชการระดับภาคขึ้น รวมถึงมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคเอกชนมีการขยายการค้า การบริการและอุตสาหกรรมมากขึ้น การพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เกิด การขยายตัวของเมืองขอนแก่นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พื้นที่เกษตรกรรมเริ่มแปรสภาพกลายเป็นบ้าน จัดสรร ที่อยู่อาศัย สถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้นใน ขณะที่อาชีพทางด้านเกษตรกรรมกลับลดลง สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้ที่ดินและวิถีของประชากร ในพื้นที่เปลี่ยนแปลงในลักษณะของการเป็นเมืองเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากนโยบายของภาครัฐนั่นเอง

4. บทสรุป

จะเห็นได้ว่า จีนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลกัมพูชา ทั้งในด้านการลงทุน การค้า การท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการจ้างงานและเกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการเศรษฐกิจของกันพูกา ในด้านเศรษฐกิจ หากพิจารณาที่ตั้งเมืองพระสีหนุถือได้ว่ามีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์เป็นอย่างมากอยู่ติดกับทะเล จนกลายเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับนานาชาติ อีกทั้งยังตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างเมืองสำคัญ 2 เมือง

คือ กรุงเทพมหานครและโฮจิมินห์ และยังเอื้อต่อการขนส่งสินค้าภายในภูมิภาคอาเซียนยังสามารถเชื่อมโยงไปยังตลาดนอกภูมิภาคได้

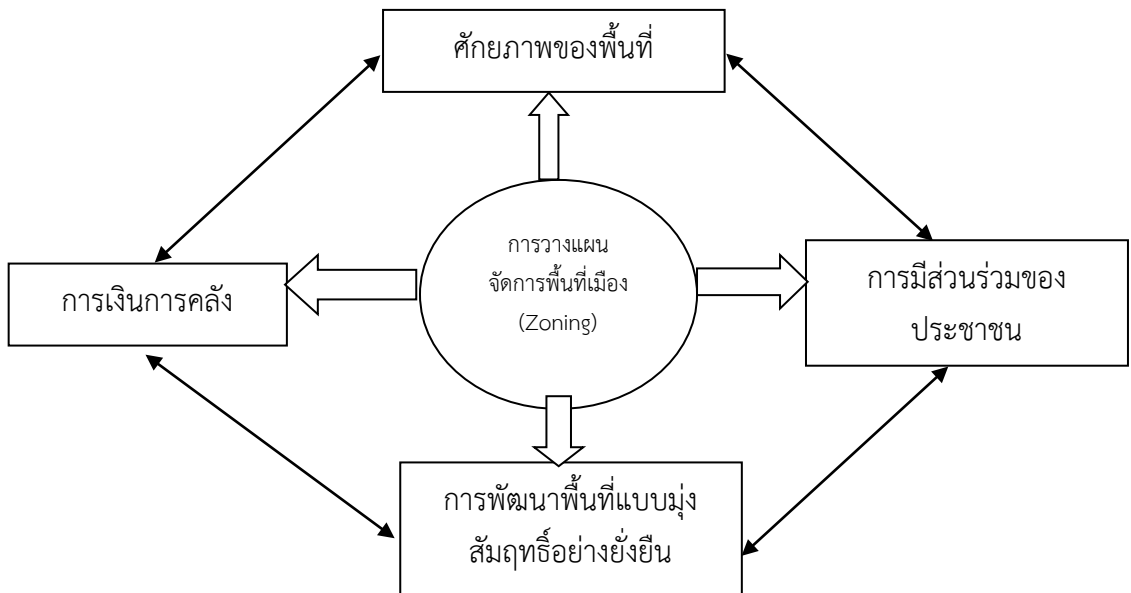
สีหนุวิลล์ จึงเป็นแหล่งทรัพยากร ฐานการผลิต และสถานีกระจายสินค้ากลับสู่ประเทศของตน รวมถึงกระจายไปยังประเทศรอบข้างที่สำคัญ ในขณะที่กัมพูชามองจีนในลักษณะโอกาสในการพัฒนาเพราะศักยภาพทางการเงิน จึงต้องพึ่งพาเงินทุนและองค์ความรู้จากจีน แต่การพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากประเทศจีนมากเกินไป ส่งผลให้ธุรกิจจำนวนมากถูกถือครองโดยผู้ประกอบการชาวจีน แต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ไม่ได้ตกสู่คนในพื้นที่อย่างแท้จริง ประชาชนในพื้นที่กลับเดือดร้อน การเข้ามาของนักลงทุนชาวจีนก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวกัมพูชาในการปรับตัว และเกิดผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาวัฒนธรรม ปัญหาเศรษฐกิจปัญหาการแย่งชิงที่ดินทำกิน สูญเสียที่อยู่และที่ดินทำกิน ส่งผลให้ธุรกิจท้องถิ่นของชาวกัมพูชาหลายแห่งต้องปิดกิจการลง เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนท้องถิ่นจากเดิมที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมงกลายเป็นแรงงานในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม จากการที่นักลงทุนชาวจีนเข้ามา ถึงแม้การเข้ามาของทุนจีนจะส่งผลให้เศรษฐกิจการลงทุนและการย้ายถิ่นของแรงงานเข้าสู่สีหนุวิลล์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วแต่ไม่ได้กระจายผลประโยชน์ จากการพัฒนาอย่างทั่วถึงอย่างแท้จริง

5. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การกำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจสีหนุวิลล์ จะเห็นได้ว่า เป็นไปในลักษณะที่รัฐเป็นผู้ชี้นำทิศทางการพัฒนา ซึ่งปรากฏชัดในกรณีการกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ขับเคลื่อนโดยภาครัฐเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ในด้านค้า การลงทุน ได้กลายเป็นกลไกที่ทำให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมใหม่ การเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ กลายเป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความสำคัญ ภายใต้รูปธรรมของโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ปรากฏตัวได้อย่างเด่นชัด แม้ว่าจะทำให้เกิดการกระตุ้นการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งกัมพูชาหวังว่าจะสร้างรายได้ให้แก่คนกัมพูชา แต่กลับไม่ได้เป็นเช่นนั้นแต่กลับกลายเป็นการรูดคิบบของทุนจีนกำลังคุกคามวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของชาวกัมพูชามากเสียเอง เพราะหากพูดถึงรายได้หลักของสีหนุวิลล์นั้น กลับไม่ใช่เรื่องของการท่องเที่ยว แต่เป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอและอสังหาริมทรัพย์ เพราะที่นี่เป็นที่ตั้งของเขตอุตสาหกรรมพิเศษที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติที่สนใจจะเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโรงงานทอผ้า โรงงานตัดเย็บโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ส่วนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ก็เป็นผลพลอยได้ที่มาจากการที่

ผู้คนหลั่งไหลเข้ามาทำงานที่นี่เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจ นักลงทุน แรงงานภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งก็มีทั้งผู้มีแรงงานหนุ่มสาวในระบบอีกจำนวนมาก ซึ่งมีค่าแรงขั้นต่ำเป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุนจำนวนมาก (โพสท์ทูเดย์, 2557)

จากการที่กัมพูชาดำเนินนโยบายด้วยการเปิดประเทศ เพื่อการค้าและเปิดรับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จนกระทั่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนา นอกจากนั้นการพัฒนาเมืองมักถูกออกแบบโดยรัฐและกำหนดให้มีปรับเปลี่ยนในเชิงกายภาพควบคู่กับการสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดบรรยากาศของการค้า และการลงทุน แต่ในขณะเดียวกันในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ในการพัฒนาสิทธิวิสิทธิ์เป็นไปเพื่อผู้ประกอบการธุรกิจต่างชาติมากกว่าที่จะจัดสรรให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง การที่จะพัฒนาประเทศจากประเทศกำลังพัฒนา ให้ไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วในการสร้างความเป็นเมืองให้เกิดความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และเข้มแข็งประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รัฐบาลจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเข้มแข็ง ต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับพื้นที่ สามารถพึ่งพาตนเองให้ได้ โดยที่ไม่ต้องพึ่งพานักลงทุนชาวต่างชาติแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ดังนี้

ดังนั้น การบริหารภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับการเตรียมป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดในอนาคตการบริหารแบบดั้งเดิมที่เน้นการบริหารตามอำนาจหน้าที่หรือบริหารงานประจำไม่เพียงพอ ภายใต้อาณัติการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่มีความซับซ้อนสูง และมีความหลากหลาย (high diversity) การวางแผนจัดการพื้นที่เมือง (Zoning) อย่างเหมาะสม นับเป็นอีกหนึ่งมิติที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเมือง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากร และสิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของพัฒนา คือ ความสามารถในการบริหารจัดการของภาครัฐในเรื่องของศักยภาพของพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชน การเงินการคลัง และการพัฒนาพื้นที่แบบมุ่งสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ของหน่วยงานและองค์กร ถึงการพัฒนาประสิทธิภาพส่วนบุคคล ตลอดจนการเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อยอดสำหรับผู้สนใจ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืน

1.2 เป็นกรณีศึกษาจากการพึ่งพาจากต่างชาติมากเกินไป จนนำไปสู่ความไม่ยั่งยืน

ในการพัฒนาประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ศักยภาพของกระบวนการบริหารจัดการของรัฐบาลกัมพูชาต่อสหวิไล

2.2 ศึกษาการเติบโตของสหวิไลในอนาคตมีทิศทางอย่างไร

รายการอ้างอิง

- กาญจน์ พลจันทร์. (2555). *เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยเมือง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงจันทร์ อาภาวชิรุตม์ เจริญเมือง. (2551). *เมืองและการผังเมืองในประเทศไทย กรณีเมืองเชียงใหม่*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มีงเมือง

- มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์. (2565). *ฝันสลาย? ที่ “สีหนุวิลล์” กับอนาคตที่ไม่แน่นอน เมื่อ “ทุนจีน” ม้วนเลี้ยวกลับบ้าน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_589249
- โพสต์ทูเดย์. (2557). *สีหนุวิลล์ เมืองท่าหน้าห้องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.posttoday.com/lifestyle/283700>.
- สำนักอาเซียนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2559). *สีหนุวิลล์: ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวแห่งใหม่ของกัมพูชา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก <https://api.dtn.go.th/files/v3/5cff757a1ac9ee073b7bf47e/download>
- สมลักษณ์ ศรีราม, และ อุดมพร ชีระวิริยะกุล. (2564). บทบาทของเงินที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะของจังหวัดสีหนุวิลล์ประเทศกัมพูชา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(5), 2115-2118.
- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ. (2562). *สีหนุวิลล์เป้าหมายหลักของนักลงทุนจีนในกัมพูชา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/560238/560238.pdf
- สุวิทย์ ชีระศาสตร์. (2555). *พัฒนาการของการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงอาชีพของชาวอีสานในชุมชนชนเมืองหลัก: กรณีบ้านกอก จังหวัดขอนแก่น* (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิญา ตะวันออก. (2565). *วิกฤตพิสดารแบบ “สีหนุวิลล์โมเดล”*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_282690.
- Bunleng, C. (2008). *Cities and provinces of Cambodia*. Phnom Penh: Royal Government of Cambodia
- DB GMS Secretariat Director. (2007). *ADB and SPECIAL ECONOMIC ZONE: ADB and The Greater Mekong Subregion Program*. Retrieved on December 17, 2022 from <http://www.bibalex.org/Search4Dev/files/378028/216861.pdf>
- Ernesto M.Pernia.(1991). *Aspect of Urbanization and the Environment in Southeast Asia*. Charlottesville: University of Virginia.
- Nikkei asia. (2565). *Stuck in Sihanoukville: Projects grind to halt in Cambodia resort town*. Retrieved on December 17, 2022 from

https://asia.nikkei.com/Business/FHFuvHDiaLeD_bkAXCvra38fiZ0tM

The standard. (2565). สิ้นวิสัย จากเงินแห่งกัมพูชาสู่เศรษฐกิจของทุนจีน.

Retrieved on December 17, 2022 from

<https://www.youtube.com/watch?v=K5VcdE4Paf8>